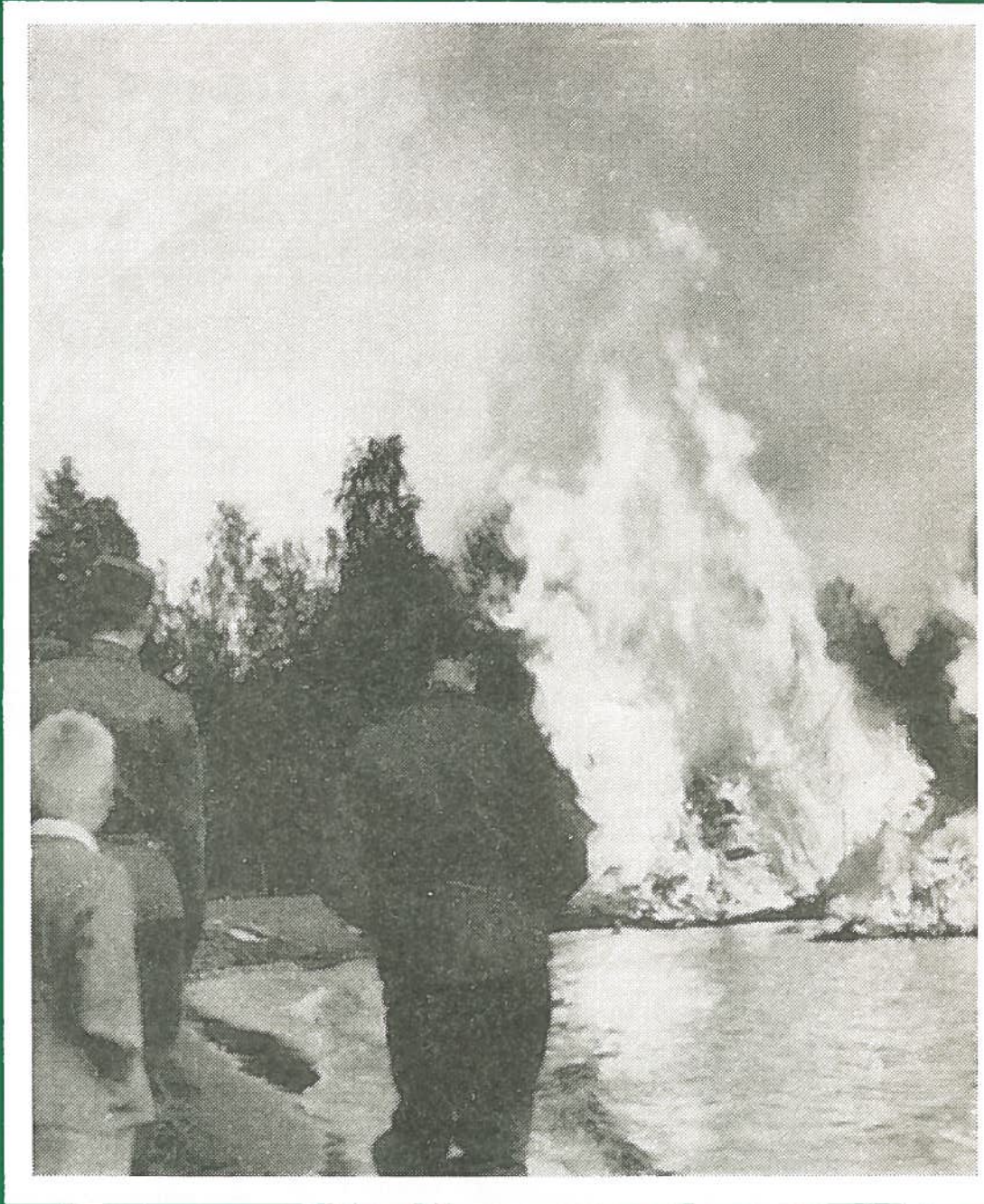

700.1975

Karjalain *pojat*

No 2
1957

MAANPUOLUSTUSVÄEN LEHTI

KARJALAN POIKIEN KILTAN SÄÄNNÖT

1 §.

Karjalan Poikien Kiltan tarkoituksena on toimia Pohjois-Karjalan maanpuolustustyötä harrastavien yhteisöjen ja niihin verrattavien keskinäisenä yhdysiteenä.

Kiltan kotipaikka on Joensuun kaupunki ja sen toiminta-alueena Pohjois-Karjala.

Kaikki toiminta tapahtuu jäsenyhteisöjen nimissä.

2 §.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi kiltta järjestää yhteisiä kokouksia ja keskustelutilaisuuksia, retkeilyjä, huolehtii sotilasperinteiden vaalimisesta ja sotilasmuistomerkkien hoidon valvonnasta, järjestää maanpuolustushenkisiä juhlia sekä erilaista kilpailutoimintaa lähinnä maanpuolustuskunnan kohottamisen merkeissä. Niinikään kiltta avustaa jäsenyhteisöjen yhteisen maanpuolustushenkisen julkaisun toimittamisessa.

3 §.

Kiltan jäseniksi pääsevät Pohjois-Karjalassa toimivat maanpuolustusaatteelliset yhteisöt ja niihin verrattavat. Jos mainituilla yhteisöillä on omat piirijärjestönsä, järjestetään edustus niiden välityksellä.

Kiltan tukijäseniksi voidaan hyväksyä myös edellämainittuihin yhteisöihin kuuluvia tai kuulumattomia henkilöitä, joita nimitetään kiltajääkäreiksi ja jotka suorittavat yleisen kokouksen vahvistaman jääkäriveron.

4 §.

Kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa voidaan kokousverona periä yleisen kokouksen erikseen vahvistamaa »jääkäriveroa».

5 §.

Kiltta voi kutsua kunniapäälliköksen maanpuolustustehtävissä julkisen tunnustuksen saaneen, maakunnassa asuvan henkilön. Niinikään voidaan kutsua kunniajäseniä kiltan hallituksen esityksestä ja yleisen kokouksen päätöksellä.

Kunniapäällikölle, kunniajäsenille ja kiltajääkäreille luovutetaan erityinen kiltakirja, samoin kuin kiltan jäsenyhteisöille.

Kunniapäällikkö, kunniajäsenet ja joukko-osastojen komentajat sekä heihin verrattavat ovat itseoi-keutettuja kiltan hallituksen jäseniä.

6 §.

Tunnustukseksi huomattavasta kiltan ja jäsenyhteisön hyväksi suoritetusta työstä tai aineellisesta tuesta jaetaan vuosittain Suomen sodan 1808—1809 Karjalan jääkäriä esittävää pienoisveistosta. Veistos voidaan luovuttaa myös varusmiehenä ansiokkaasti palvelleelle joukko-osaston komentajan esityksestä.

7 §.

Kiltan asioita hoitaa vuodeksi kerrallaan valittu hallitus, johon kuuluu kiltan puheenjohtaja kiltapääl-

likkönä ja enintään 26 jäsentä, kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varamiehensä. Erovuoroon joutuneet voidaan valita uudelleen.

Hallitus valitsee keskuudestaan kaksi varapuheenjohtajaa sekä ottaa sihteerin, taloudenhoitajan ja muut toimihenkilöt.

8 §.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta tai kun vähintään kaksi jäsenyhteisöä sitä pyytää, ellei toisin ole sovittu. Hallitus on päätösvaltainen viisijäsenisenä. Päätökset tehdään yksinkertaisella ääntenenemistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

9 §.

Kiltan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä kaikissa muissa kokouksissa, paitsi ei vuosikokouksessa, sekä valvoo, että sääntöjä noudatetaan sen toiminnassa. Varapuheenjohtaja suorittaa puheenjohtajan tehtävän tämän estyneenä ollessa.

Sihtööri hoitaa kirjeenvaihtoa ja arkistoa, laatii ehdotukset vuosikertomukseksi ja toimintasuunnitelmaksi sekä pitää pöytäkirjaa kiltan ja sen hallituksen kokouksissa, lukuunottamatta vuosikokousta, ellei tule siihen valituksi.

Taloudenhoitaja pitää jäsenluetteloja, hoitaa hallituksen määräämällä tavalla kiltan rahavaroja ja omaisuutta sekä perii vahvistetut maksut, laatii tilikertomus- ja talousarvioehdotukset hallitukselle.

Tilintarkastajat tarkastavat tilit, jättäen ne säännöissä määrättyinä aikana hallitukselle.

10 §.

Kiltan tilit päätetään kalenterivuositain ja tulee tilinpäätöksen olla valmiina viimeistään tammikuun 31 päivänä jätettäväksi tilintarkastajille, joiden tulee antaa tarkastuskertomuksensa hallitukselle viimeistään helmikuun 15. päivänä.

Hallituksen toimikausi kestää vuosikokouksen välisen ajan.

Kiltan vuosikokous pidetään maaliskuun 15. päivään mennessä. Se kutsutaan koolle kaksi viikkoa ennen kokousta jäsenyhteisöille lähetettävillä kirjeillä. Ylimääräiset kokoukset samalla tavoin ilmoittamalla vähintään viikkoa ennen kokousta.

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- 1) valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri;
- 2) valitaan kaksi pöytäkirjan tarkistajaa;
- 3) esitetään kiltan toimintakertomus ja tilit edelliseltä kalenterivuodelta;
- 4) luetaan tilintarkastajain kertomus kiltan taloudenhoidosta edelliseltä tilikaudelta;
- 5) päätetään hallitukselle myönnettävästä vastuu- vapaudesta;
- 6) toimitetaan kiltan puheenjohtajan vaali;
- 7) todetaan yhteisöjen edustajat hallituksessa;

Jatkuu siv. 10.

KARJALAN POIKIEN KILTA
JA SEN JÄSENYHTEISÖTVASTUU
SIIRTYY
NUORILLE

Yleisenä ilmiönä kautta maan on ollut havaitteellisen vähäinen osuus reserviupseerikerhojen toiminnassa. Paikoin kyllä — ja erikoisesti urheilutoimintaan on nuoria saatettu saada liikkeelle runsaastikin, mutta yleispiirteensä kieltämättä on, ettei nuorin upseeripolvi ole tuntenut vetäymystä mukaan. Osaltaan tämä johtunee siitä, että nykynuoriso on kasvanut sodanjälkeisessä ilmapiiressä, jossa maanpuolustusajatus on ollut vierasta suurelle osalle kansaa ja suurimmalle osalle vastuunalaisia kansanjohtajia.

Tämä nuorinman reservin upseeriston innottomuus kerhotoimintaan oli käsiteltävänä äskettäin pääkaupungissa pidetyillä nuorten reservin upseerien neuvottelupäivillä. Siellä pyrittiin löytämään yhteisiä suuntaviivoja eri puolilla maata toimiville nuorten upseerien osastoille ja ennen kaikkea siellä pohdittiin kysymystä siitä, millä tavalla jokainen nuori saataisiin heti mukaan.

Nuorten saamista mukaan heti kiirehtii se toiseikka, että vastuu siirtyy — kenties piankin — entistä enemmän nuorten kannettavaksi. Nuorten on valmistauduttava järjestötehtäviin, nuorten on koulunnuttava taidollisesti, mutta heidän on myös samalla tehtävä selväksi suhteensa maanpuolustushenkeen ja tämän hengen levittämiseen koko kansan yhteiseksi omaksi. Aktiivisuutta ei vielä ole riittävästi, todettiin, mutta todettiin myös, että kehitys on kulkemassa parempaan, joskin valitettavan hitaasti.

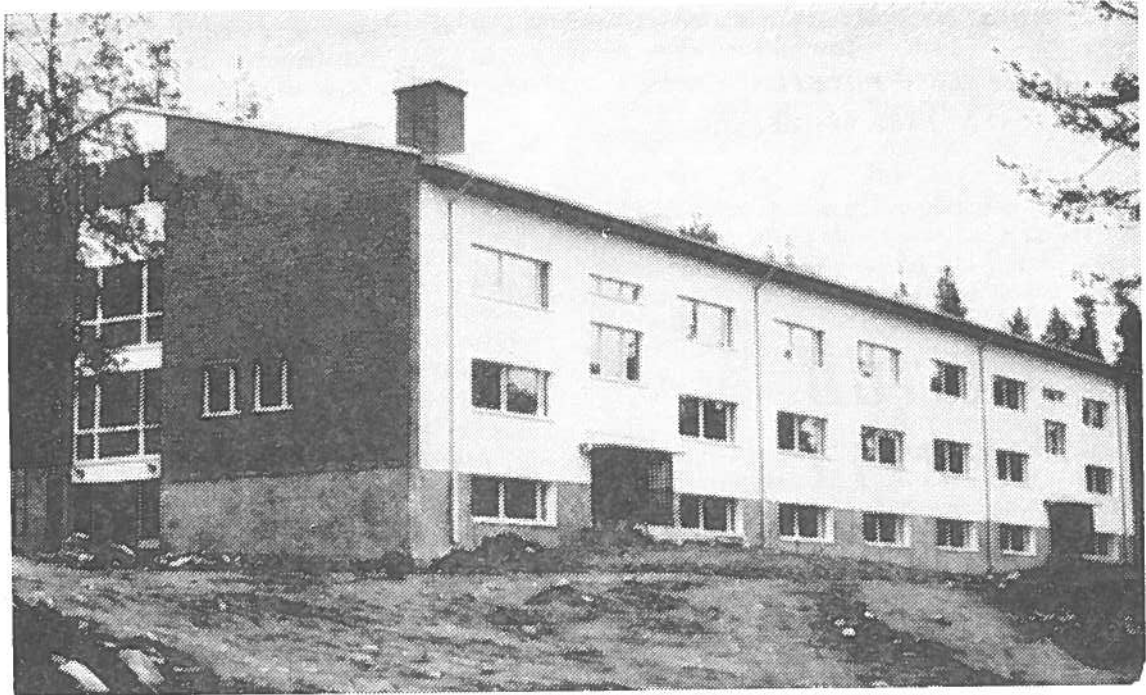
Eräissä kirjoituksissa on esitetty ajatus, että reserviupseerikerhoissamme olisi muodostunut »luokkarajoja» aseman ja ansion ja näin ollen siis myöskin iän mukaan. Jos näin on, olisi vanhemman upseeriston tarkistettava asennettaan nuorimpiin, vedettävä näitä veljinä mukaan antamalla myöskin nuorille näkyviä ja vastuunalaisia tehtäviä, joissa nämä voisivat kasvaa ja kehittyä vastaanottamaan sitä vastuuta, joka heitä odottaa.

Tärkeintä kuitenkin on nuorten itsensä toiminta. Siellä, missä nuorten osastoja on, niitä ei ole karsinoitava erillisiksi, vaan niiden on toimittava eräänlaisina vastaanottokeskuksina, joista vähitellen kytkeydytään suureen kokonaisuuteen. Henkilökohtainen kosketus — ei pakko eikä houkuttelevuus — vaan asiallinen selvitys vasta upseerin arvonsa saaneelle nuorelle tuottaa paremman tuloksen kuin ylimalkainen, usein kenties kirjallinen kutsu tulla mukaan. On annettava nuoren itsensä esittää mitä hän odottaa kerholt, minkälaista toimintaa hän haluaa, mitä hän harrastaisi mieluiten. Erityinen nuorten toimikunta piirin portaassa, piirin johtokunnan neuvoa-antavana elimenä voisi piankin kehittää sellaiset toimintapuitteet, että jokainen todella tuntee olevansa ja viihtyväänsä mukana.

Käytännölliset toimintamuodot on kiteytettävä mahdollisimman monipuolisiksi ja antaviksi. Perustoimintaan kuulukoot kokoukset ja illanvietot nuorten keskeisinä ja nuorten osallistuminen kerhon vastaaviin tilaisuuksiin. Erikoisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että nuoret kaipaavat sosiaalisia tietoja ja taitoja — tämä on selvästi todettu. Niitä on sopivin muodoin tarjottava. Urheilu on aina nuorten sydäntä lähellä — siitähän on Pohjois-Karjalankin piirissä vakuuttavat kokemukset ja siksi siihen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Toimintamuotoja voisi esitellä lukuisasti — mainittakoon tässä vielä vain sosiaalinen toiminta,

Ltn K. MUTTONEN:

Joukko-osasto, jonka maakunta tuntee omakseen

Karjalan Jääkäripataljoonan uusi kasarmi, jonka upeisiin tupiin pääsivät 15. 6. palvelukseen astuneet alokkaat majoilemaan.

Lähes pari vuosikymmentä on kulunut Kontiolahden varuskunnan perustamisesta ja voitaneen täydellä syyllä sanoa, että silloiset perustajat ja rakentajat eivät varmastikaan tuntisi nyt varuskuntaa samaksi muusta kuin erittäin kauniista ympäristöstä. Tänne Höytiäisen rannalle on todellakin muodostumassa ihanteellinen varuskunta niin koulutusta kuin myöskin olosuhteita, joissa koulutettavat ja kouluttajat

esimerkiksi talkoitten muodossa invalideja, sotaleski ja -orpoja auttaen. Toimintavihjeitten antaminen — kuten sanottu — jätettäköön sopivasti nuorille itselleen, sillä he itse parhaiten tietävät, mikä ja missä muodossa heitä eniten kiinnostaa.

Olkoopä käytännön toimintamuodot minkälaisia hyvänsä, tärkeintä kuitenkin on aatteellinen työ. Henkistä maanpuolustusvalmiutta ei luoda hetkessä. Sotien jälkeisestä aallonpohjasta pääsemiseksi on tässä suhteessa vielä paljon tekemistä ja juuri tässä on nuorten itsensä asuttava esiin. Työ on vaativa eikä se salli lepoa. Koko nuorisomme on vedettävä tämän toiminnan piiriin. Reservin nuoret upseerit ja toivottavasti mahdollisimman pian perustettavat, reservin nuorten aliupseerien yhtymät olkoopä siinä tien näyttäjinä.

Vastuu siirtyy nuorille.

E. L.

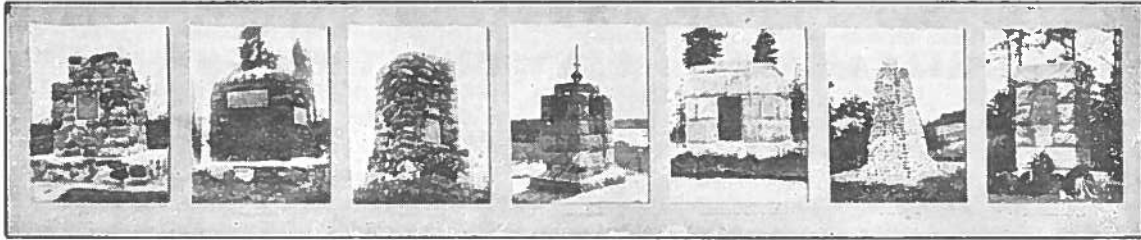
joutuvat työskentelemään ja vapaa-aikojaan viettämään, ajatellen.

Täällähän on jo vuosien 1950—55 aikana valmistunut ajanmukaisia rakennuksia seuraavasti: Kasarmeja kaksi kappaletta, ruokala ja sairaala. Nyt v. 1957 on jo valmistunut kerrassaan loistava kaksi perusyksikköä ja varuskunnan soittokunnan suojiinsa ottava uusi kasarmi, ja juhannukseksi valmistunee seuraava urheilusalein ja elokuvateatterin varustettu kasarmi. Näin tänä vuonna voi Karjalan Jääkäripataljoona majoittaa kaikki varusmiehet ajanmukaisiin kasarmeihin.

Aikaisemmin valmistuneihin kahteen kasarmiin on pataljoona saanut vastaanottaa erittäin arvokkaita lahjoituksia kunnilta ja seurakunnilta, jotka ovat olleet omiaan viihdyttämään palveluksessa olevia varusmiehiä ja tuomaan kotiseudun lähelle kasarmia. Samoin em. kasarmeissa puhuu omaa arvokasta kieltään pataljoonan saamat erittäin runsaat perinne-esineet, jotka muistuttavat mieliimme niitä ja ne joukko-osastot, jotka ovat viitoittaneet tien tälle pataljoonalle. Pataljoona on tuntenut kuuluvansa edellämainittujen lahjoitusten ja ympäristön antaman arvokkaan tuen johdosta todellakin omalle maakunnalleen.

Työ, jota täällä on voitu aikaisemmin suorittaa ja edelleen voidaan tehdä, kiitos sankari-isien ja veljien, äitien ja siskojen, on monessakin suhteessa ollakseen tuloksellista ja hedelmällistä, riippuvainen maakun-

Jatk. siv. 12.

Mönni
31. 7. 1808

Kurikka-
Hiekka
9. 8. 1808

Lahdensilta
28. 8. 1808

Vorna
8. 10. 1808

Jauhiaisen
salmi
10. 10. 1808

Kitee
10. 3. 1742

Olli Tiainen
1808—1809

”Heidän tuhkaansa vartioivat kunnian haamut”

Karjala ja karjalaisuus ovat olleet suomalaisen kulttuurin aarreaita. Neljänsadankolmenkymmenen vuoden aikana on sodan hyinen koura seitsemänkymmentäseitsemän vuotta kuristanut Karjalaa. Noina vainon ja hädän vuosina on karjalainen mies verelänsä lunastanut vapautemme sekä vertaansa hakevalla uljuudella kirkastanut suomalaisen soturin sankarihahmon.

Karjalainen. Ethän halua näiden ylväiden perinteiden vaipuvan unohtuksiin.

Maakunta, joka unohtaa muinaiset ansioituneet poikansa, heidän kotipaikkakuntansa hyväksi kulu-neen, kärsimysten kirkastaman elämänsä ja sankarihohteen ympäröimän kuolemansa, vetää päällensä häpeän varjon. Valkeiden vainajien valkeat aatteet ja työt viittovat meille, nykyajan lapsille, oikean tien, uhrautuvan työn ja jalon kilvoituksen tien yhteisen isänmaamme onnen ja menestyksen hyväksi. Meille, heidän perillisilleen ja heidän työnsä hedelmien nauttijoille, kuuluu velvollisuus ei vain seurata heidän mainetaisyyttä jälkiään, vaan myös täynnä pyhää kunnioitusta näkyvästi ikuistaa heidän muistonsa niissä paikoissa, joissa he suurimman työnsä ovat suorittaneet ja joissa heidän uhrauksensa on saavuttanut rajan, jota etemmäksi ei voi mennä: kuoleman.

von Döbeln Uumajan torilla lokakuun 8 p:nä 1809 pohjoisen armeijan joukoille, joiden riveissä seisoivat myös kuninkaallisen Karjalan jääkärijoukon jäännökset, puheessaan jätti jälkipolville seuraavan velvoitteen:

»Yhtä minä pyydän Teiltä: Kun lähestytte niitä paikkoja, missä me olemme voittaneet vihollisemme, ja kun te siellä näette sorakummun, joka peittää meidän kaatuneet kumppanimme, huoatkaa siunaten heidän tomulleen, he ovat kuolleet sankareina, heidän tuhkaansa vartioivat kunnian haamut.»

V. 1927 tehdyn loitteen pohjalla on Pohjois-Karjalaan pystytetty seuraavat muistomerkit:

Ensimmäisenä paljastettiin **Kontiolahden Mönnin taistelun muistomerkki** elokuun 5 p:nä 1928. Tässä voittivat Tiainen ja Stenius viholliset 31. 7. 1808. Kaatui Olli Rätty.

Toisena paljastettiin **Pälkjärven Hiekan** kuuluisalle taistelutantereelle kohotettu muistomerkki elokuun 10 p:nä 1928. Tämän muistomerkin venäläiset

Moskovan rauhan jälkeen hävittivät. Siinä olivat sanat:

»Kurikka—Hiekka 9. 8. 1808. Täällä voittivat majuri Malmin johdolla Savon jääkärit, Oulun pataljoona ja pohjoiskarjalaiset vapaaehtoiset kaksikertaa suuremman joukon. Kaatuivat: vänrikki Löthman, 10 sotilasta, 8 jääkäriä ja 8 vapaaehtoista. Liperiläisten päällikkö taloll. Pentti Lappalainen, talolliset Pekka Karttunen, Paavo Lukkarinen, Antti Turunen, Pekka Kähkönen, Juhani Lempinen, Mikko Johansson ja yksi tuntematon. Muut kirjoitukset: Pälkjärven jääkärikomppanian muistolle 1789 17/5. Ruskeala, 1808 27/4. Rovaniemi, 8/7. Lapua, 17/8. Alavus, 21/8. Herranen, 1—2/9. Honkala, Ruona, Salmi, 10/9. Ylistaro, 14/9. Oravainen, 20/9. Långfors, 1809 5/7. Hörne.»

Kolmas muistomerkki, **Tohmajärven Lahdensillan muistomerkki**, paljastettiin syyskuun 2 p:nä 1928. Muistomerkki näkyy maantielle. Kirjoitus: »Tässä kaatui 10 pohjoiskarjalaista talonpoikaa puolustaessaan kotimaataan 26 p:nä elokuuta 1808.»

Neljäs muistomerkki, **Vornan sillan muistomerkki** Pielisjärvellä paljastettiin lokakuun 7 p:nä 1928. Kirjoitus: »Tässä taisteli 100 pieliseläistä Steniuksen johdolla 500 venäläistä vastaan. Kunnostautuivat: Antti Lintunen, Martti Stenius, Samuli Lockman, Pekka Kokkonen, Juho Mustonen, Olli Huttunen, Olli Nevalainen, Antti Ryyänen, Matti Laakkonen, Juho Honkanen, Iisak Vallius.» 8. 10. 1808.

Viides muistomerkki, **Jauhiaisen salmen muistomerkki** Pielisjärvellä paljastettiin Vuonislahden kylässä lokakuun 12 p:nä 1930. Kirjoitus: »Jauhiaisen salmi 10. 10. 1808. Täällä pysäyttivät Pielisjärven talonpojat Iisak Steniuksen ja Olli Tiaisen johdolla venäläisten etenemisen. Pohjoiskarjalainen! Muista velvollisuutesi. Muistomerkin pystyttivät pielisjärveläiset vuonna 1930.»

Kuudes taistelumuistomerkki kohosi Kiteelle vuonna 1931 **Kiteen pappilan surulliselle taistelun paikalle**. Maaliskuun 10 p:nä 1742 Pikkuvihan aikana käytiin tällä paikalla taistelu, jossa 140 pohjoiskarjalaista talonpoikaa kaatui tai paloi elävältä pappilarakennuksen liekeissä, jotka venäläiset sytyttivät. 120 joutui vangiksi ja harvat heistä sotavankeudesta palasivat. Tämä tappio muodostui näin suureksi siksi, että vapaaehtoisia talonpoikia ja säännöllisiä sota-

PIIRTEITÄ POHJOIS-KARJALAN TALONPOIKIEN SUORITTAMASTA RAJAN PUOLUSTUKSESTA

Kapteeni Aatos Heinonkoski

Vasta vajaat 400 vuotta on Pohjois-Karjala ollut maanpuolustuksellisesti merkittävä maakunta. Kustaa Vaasan aikana valtakunnallinen mielenkiinto kohdistui tähän kaukaiseen vaikeiden kulkuyhteyksien takana olevaan korpiseutuun. Kuningas halusi varmistaa sotilaallisesti valtakuntansa laajenemisen tähän suuntaan ja samalla rajan vartiointin. Rajahan oli ollut aina vuoteen 1595 saakka epämääräinen Savossa ja siitä pohjoiseen, eikä sitä millään tavoin noudatettu. Täyssinän rauhassa rajan kulku määriteltiin tarkemmin ja Pohjois-Karjala jäi sen itäpuolelle. Lupaamalla uudisraivaustiloja

väenjoukko-osastoja taistelussa johtaneet upseerit Borgman ja Knorring olivat pettureita. He olivat taistelun aikana juovuksissa sekä käskivät sotilaittensa rikkoo talonpoikien sukset ja sitten lopuksi antautuivat kesken taistelun jättäen talonpojat pulaan. Tätä taistelua on verrattu pohjoiskarjalaisten Napuen taisteluksi, ollen verisempi ja julmempi kuin moni maamme sotahistoriassa kerrottu suurtaistelu.

Seitsemäs muistomerkki, **rajakapteeni Olli Tiaisen ja miestensä** muistomerkki pystytettiin kesäkuun 19 p:nä 1932 Joensuun Ollintorille. Tämän patsaan paljastustilaisuudessa oli läsnä Ruotsin armeijan edustaja Ruotsin kuninkaallisen henkikrenatöörirykmentin komentaja eversti Falvkaan sekä Ruotsin Suomessa oleva sotilasasiamies majuri Adlercreutz.

Enon Ahvenisen, Tuupovaaran, Öllölän ja Kiihtelysvaaran Oskolan taistelujen, jotka olivat alkuperäisessä ohjelmassa, muistomerkit jäivät pystyttämättä.

Pohjoiskarjalaisella maaperällä on edellä mainittujen jälkeen vv. 1939—1944 riehunut suuria taisteluja, joiden rinnalla monet Suomen sodan ja Pikkuvihan taistelut ovat pieniä, mutta historiallisesti merkittäviä.

Muistomerkkijätös ei vielä ole kokonaan jäänyt unohtuksiin, sillä Joensuuhun on suunniteltu pystytettäväksi pohjoiskarjalaisille sotilasperinteille omistettu muistomerkki, mikä on tarkoitus omistaa keskusmuistomerkkinä kaikille eri sotiin osallistuneille joukko-osastoille vv. 1617—1944. Tälle muistomerkille ei vielä ole saatu pystyttämislupaa Joensuun kaupungilta. Tarkoitusta varten saatiin lääninhallitukselta rahankeräyslupa, mutta joka edellämainitusta esteestä johtuen kuivui kokoon alkuunsa. Muistomerkkijätös ei vielä ole kuollut, vaikka ko. lupaa ei saataisikaan, sillä kielteisessä tapauksessa muistomerkki pystytetään johonkin muuhun paikkaan. Sotilasperinnetoimikunnan puheenjohtajana on evl. H. Mikkola, os. Kontioranta. Postisiirtotilin n:o 24 575 Joensuu ottaa edelleenkin vastaan lahjoituksia.

Karjalan Poikien Kilta toimii kokonaisuuden edustajana, pitäen yhteyttä kaikkiin maanpuolustusaatteellisiin yhteisöihin. Kiltan puheenjohtajana piiri-insinööri, ins.kapt. Veikko Tipuri, Joensuu.

ilmaiseksi saatiin Savosta ja osittain Pohjanmaalta suuntautumaan muuttoliike Pohjois-Karjalaan. Voiman tunnossa ei kunnioitettu rajaa ja näin onnistui Pohjois-Karjalan hiljainen valtaaminen. Maakuntaan muutti Ruotsi-Suomelle uskollista väestöä ja se työnsi sivuun paikallisen kreikkalaiskatolisen asutuksen. Vain muutama kyliin jäi pieni määrä alkuperäistä kanta-asutusta, joka on olojen tasaannuttua vieläkin havaittavissa irrallisina kreikkalaiskatolisina alueina.

Tämä asuttaminen ei suinkaan tapahtunut aivan rauhallisesti. Kahinointia ja väkivaltaisuutta tapahtui usein. Kreikan uskoiset tunsivat itsensä syrjäytetyiksi ja he olivat valmiita kostamaan heti tilaisuuden tullen. He palasivat vanhalle kotiseudulle ja aiheuttivat uusille asukkaille tuhoa ja kärsimyksiä. Joka tapauksessa uusi asutus kesti nämä hyökkäykset, se säilytti täällä asemansa ja alkuperäinen tarkoitus maan valtaamiseksi oli onnistunut.

Olojen tasaannuttua alkoi Pohjois-Karjalassa yhteiskunnallinen kehitys. Tämä kohtasi monia vaikeuksia, sillä tänne kaukaiseen maakuntaan ei saatu kunnollisia virkamiehiä, vaan monenlaisia heittiöitä ja kelvottomia aineksia sijoitettiin tärkeillekin virkapaikoille. Tähän tuli muutos vasta Pietari Brahen tultua Suomen kenraalikuvernööriksi. Hän osti myöhemmin osan Pohjois-Karjalaa hallintoalueekseen ja ryhtyi tarmolla kohottamaan niin taloudellisesti kuin henkisestikin valtapiiriään.

Pietari Brahen ehdotuksesta perustettiin Brahean kaupunki nykyisen Lieksan paikalle. Tämä oli todellista Kreivin aikaa. Kaupan vilkastuminen toi tullessaan vaurautta. Lieksaan perustettiin maakunnan ensimmäinen koulu, joka vastasi nykyisen kansakoulun alaluokkia. Raja ja maanpuolustukseen kiinnitettiin ensimmäisen kerran huomiota järjestelmällisesti. Jo 1590 oli pohjoiskarjalaisille myönnetty vapaus säännöllisen sotapalveluksen suorittamisesta, kun asukkaat sitoutuivat itse puolustamaan rajaansa ja maakuntaansa. Kreivi Pietari Brahe organisoi tämän maanpuolustuksen. Puolustusta määrättiin johtamaan »maakapteeni» eli »rajakapteeni», jonka apuna toimivat ns. »pitäjän luutnantit» eli »talonpoikaisluutnantit». Braheaan rakennettiin Hovilan Riihimäelle puinen linnoitus, nelikulmainen, hirsinen rakennus, jossa oli matalat puutornit ja ympärillä paaluaita. Linnoituksen aseistuksena oli kaksi kuusituumaista tykkiä. Linnoitus menetti pian merkityksensä ja se muutettiin kapakaksi.

Vuonna 1692 määrättiin Pohjois-Karjalaan Kajaanin kihlakunnan rajakapteeniksi majuri Simon Affleck. Tunnottomana veronkiskurina ja häikäilemättömänä valtan käyttäjänä hän kirjoitti lähtemättömästi nimensä Pohjois-Karjalan historiaan. Eino Leino on kirjoittanut hänestä tunnetun näytelmän »Simo Hurta». Kaikista vääryyksistä kärsineinä pohjoiskarjalaiset vihasivat häntä ja jättivät usein täyttämättä hänen käskynsä — aiheellisetkin. Tällainen tunnoton virkamies sai toiminnallaan vain pahaan aikaan. Se oli omiaan alentamaan koko

vir kakunnan arvoa pohjoiskarjalaisen rahvaan silmissä ja tämä vaikutus oli ainaisena epäluuloisuutena havaittavissa monia vuosikymmeniä myöhemminkin.

Simo Hurtan aikana tuli Suomen kärsittäväksi iso viha. Vihatun päällikön alaisuudessa ei haluttu hoitaa rajan vartiointia. Miehet jättivät paikkansa, kun liikkui huhuja vihollisen tulosta. Ruotsin kuningas Kaarle XII oli paennut Turkin maalle. Pohjoiskarjalaisten valitukset eivät olleet päässeet kuninkaan linnaan asti. On luonnollista, että kansa tunsii itsensä hyljättyksi. Papiston ehkä virheellisin perustein suorittaman, mutta ainakin epäisänmaallisesti tekemän tilanteenarvioinnin takia vannoi Pohjois-Karjalan rahvas uskollisuuden vankan Venäjän tsaarille v. 1710.

Lähes koko ison vihan ajan Pohjois-Karjala oli saanut olla rauhassa. Vain kerran olivat venäläiset hyökänneet v. 1707 rajan yli Ilomantsissa ja polttaneet siellä kirkon ja 25 kylää sekä surmanneet asukkaita. Vastavaanlaisen kostoretken tekivät ilomantsilaiset seuraavana vuonna pielisjärveläisten kanssa rajan taakse. Että muutoin maakunta sai olla rauhassa oli osaksi Simo Hurtan ansiota, sillä hän oli tehnyt rajarauhan sopimuksen venäläisten kanssa.

Ison vihan aika oli joka tapauksessa osoittanut, että maanpuolustus oli hoidettu huonosti. Tässä mielessä v. 1733 pyrittiin järjestämään Pohjois-Karjalaan ruotujakolaitos. Nyt nousi vastaan pohjoiskarjalainen omaperäisyys ja omapäisyys. Missään muodossa ei hyväksytty vakinaista sotaväkeä. Rahvas halusi pitää oikeutensa puolustaa itse rajaa. Olihan se juhlallisesti kerran vapautettu asevelvollisuudesta. Tämä omapäisyys oli niin sitkeätä, ettei ruotujakolaitosta saatu koskaan syntymään maakunnassa.

Pian oli edessä uusi kärsimysten aika. Ns. hattujen sota eli pikku vihan aika oli raskasta aikaa Pohjois-Karjalassa. Loka-, marras-, joulukuussa 1741 hyökkäsivät venäläiset kasakat ja tekivät julman hävitysretken aiheuttaen suurta kauhua laajoilla alueilla. Tämä oli todellinen ryöstö- ja hävitysretki. Mitään ei säästetty. Talot poltettiin, ihmiset otettiin vangeiksi, karja, hevoset ja muu irtain omaisuus vietiin sotasaaliiksi. Nyt saatiin karvaasti kokea, että rajan vartiointi oli laiminlyöty. Mistään ei saatu apua. Pääarmeija oli muissa tehtävissä. Kymenkartanon ja Savonlinnan läänin maaherra, everstiluutnantti K. J. Stjernstedt ryhtyi viipymättä puolustuksen parantamistoimenpiteisiin. Tämä uusi maaherra ei hiventäkään epäillyt pohjoiskarjalaisten isänmaallisuutta. Kansaan luottaen hän antoi käskyn rajanpuolustusjoukkojen asettamisesta. Tätä käskyä noudatettiin viipymättä ja muutamassa päivässä noin 2000 miestä oli koottu Savosta ja Pohjois-Karjalasta. Tämän lisäksi koottujen ns. vapaaehtoisjoukkojen lukumäärästä ei ole tarkkoja tietoja. Maaherra joutui toimimaan aivan yksinään. Pääarmeijan taholta ei tullut mitään tukea. Ylipäällikkökin, Lewenhaupt, oli täysin välinpitämätön Pohjois-Karjalan puolustuksesta. Koulutustarkoituksiin saatiin armeijasta 7—8 upseeria, 5 aliupseeria, 1104 muskettia ja 745 pistintä tätä yli 2000 miehen joukkoa varten.

Joulukuussa 1741 suunnattiin Savosta ja Pohjois-Karjalasta kostoretki Sortavalaan, joka yllätettiin — tosin tyhjänä. Sieltä saatiin runsaasti tarpeellista viljaa ja muuta tavaraa ja olisi saatu enemmänkin, mutta 6. 12. tehty aselepo keskeytti evakuoinnin. Venäläiset lopetivat aselevon 28. 2. 1742. Maaliskuussa käytiin Keri-

mäen taistelu ja muutamaa päivää myöhemmin katkera tappiollinen taistelu Kiteen pappilan alueella. Tässä taistelussa Pohjois-Karjalan rahvaan luottamus ruotsalaisiin upseereihin täydellisesti romahti. Ruotsalaisten upseerien välinpitämättömyydestä ja suoranaisesta kyvyttömyydestä johtuen kärsittiin karvas tappio, joka olisi saattanut olla helppo voitto, jos olisi vain oikein toimittu tai edes toimittu ajoissa.

Tänä kohtalokkaana pikku vihan aikana oli pohjoiskarjalaisten johtajina myös kyvykkäitä rahvaan miehiä. Esimerkillään ja synnynnäisillä johtajaominaisuuksillaan he hankkivat miestensä täydellisen luottamuksen. Nimet sellaiset kuin Sallinen, Roivas ja Haapalainen tulivat tunnetuiksi. Heidän avullaan usko omiin voimiin ja mahdollisuuksiin vahvistui. Voiman tunnossa tappioidenkin jälkeen suoritettiin uusi retki Sortavalaan ja kieltäydyttiin Venäjän keisarinna manifestista, vaikka yleinen tilanne näytti toivottomalta, sillä pääarmeija oli jo menettänyt sodan ja vetäytynyt Helsinkiin. Lewenhauptin armeija antautui 26. 8. 1742 ja maa joutui venäläisten valtaan. Turun rauhassa seuraavana vuonna määrättiin raja siirrettäväksi etelästä aina Kymijokeen asti, mutta Pohjois-Karjalassa raja pysyi entisellään. Johtuiko tämä jollakin tavalla Pohjois-Karjalan rahvaan kuniakkaasta taistelusta, on vaikea sanoa.

Pikku vihaa seurasi 45 vuotta kestänyt rauhan aika. Tänä rauhan aikana tapahtui huomattavaa vaurastumista ja kehittymistä Pohjois-Karjalassa. Nimet sellaiset kuin »Karjalan kuningas» Gabriel Wallenius, Korpi-Jaakko ja Koski-Jaakko kertovat jo puolestaan. Vaikka aika oli rauhallista, oli ajoittain sodan uhka, kun lisäksi pikku vihan kärsimykset olivat vielä mielessä, suunnattiin ajatukset myös puolustuksen järjestämiseen ja rajan puolustukseen. Valtakunnan taholta tehtiin uusi yritys ruotujakolaitoksen saamiseksi maakuntaan, mutta rahvas kieltäytyi. 2500 miestä ilmoitettiin valmiiksi lähtemään sotaan, jos vihollinen hyökkäisi. Tämä riitti vastaukseksi tällä kertaa. Pian alkoivat uudet neuvottelut. Valtakunnan hallitus joutui antamaan paljon periksi itsepäiselle rahvaalle. Monien vaiheiden ja sitkeiden sovitte- lujen jälkeen hallitus antoi määräyksen perustaa Pohjois-Karjalaan rahvaan ylläpitämä »Kuninkaallinen Karjalan Jääkärijoukko». Kustannuksien peittämiseksi rahvas maksoi jääkäriveroa, jonka periminen aloitettiin v. 1778, vaikka jääkärijoukko muodostettiin vasta 1788. Sodan syttyessä 1788 Pohjois-Karjalan miehet olivat puolustamassa omaa maakuntaansa. Puolustusjoukoissa oli yhteensä noin 8000 miestä eli 1/8 koko maakunnan asukasluvusta. Mahdollisesti näistä hyvistä valmisteluista johtuen saivat Pohjois-Karjalan asukkaat olla rauhassa melkein koko sodan ajan.

Rauhan palattua yritettiin vapautua jääkäriverosta, mutta anomukseen ei suostuttu. Näin olivat Pohjois-Karjalan miehet velvoitettuja suorittamaan tavallisten verojensa lisäksi myös jääkärivero. Jääkärijoukon lisäksi oli sodan tullen jokaisen miehen lähdettävä rajaa puolustamaan. Kun v. 1806 määrättiin jääkärivero kaksinkertaiseksi, niin voi hyvällä syyllä kysyä, voiko täydellisempää asevelvollisuutta olla. Suomen sota syttyi heinäkuussa 1808, jolloin venäläinen kenraalimajuri Alexejeff joukkoineen marssi rajan yli Pälkjärvellä. Karjalan Jääkärijoukko liitettiin pääarmeijaan ja se poistui maakunnasta taisteluakaan taistelematta omalla kotiseudullaan. Tämä aiheutti suurta pettymystä ja katke-

Viipurin Rykmentin varusmiesosan eli

II/3. Pr:n toimintaa talvisodan aikana

A. Kv.työt Mäkrän kannaksella.

II/3. Pr saapui 7. 10. 39 rautatiekuljetuksen jälkeen Petäjärven asemalle ja marssi 8. 10. 39 aamuyön kuluessa Mäkrän kannakselle, jonne majoittui. Täällä suoritettiin aluksi tiedustelu ja aloitettiin sen jälkeen kv.työt. Pataljoonan etulinjan oikea raja oli Mäkräjärvi, vasen raja Leinikylänjärvi. Taaempi linja kulki Mäkräjärvestä lähtien pitkin Saijanjokea ja siitä notkelmaa myöten Leinikylänjärven pohj.päähän.

Etulinjassa korjattiin ja osaksi kaivettiin uudelleen vanha hv.este, rakennettiin osumankestävät kk.- ja pk.asemat, piikkilankaesteet, ampumakuopat ja yhdyshaudat. Takalinjalla oli suuri työ keskeneräisen hv.esteen kaivamisessa Leinikylänjärveen ulottuvaksi. Tänne rakennettiin myös kk.asemat. Myöskin molempien linjojen välimaasto varustettiin piikkilankaestein sekä kk.- ja pk.pesäkkein. Asuntokorsujen rakentaminen oli sodan syttyessä käynnissä ja olisi ne kaikki saatu 2—3 päivässä asuttavaan kuntoon. Kokonaisu-

ruutta. Jääkäriryörytiet kulkivat taisteluista taisteluihin Revonlahden, Alavuden, Lapuen, Ruonan, Oravaisen ja Länsi-Pohjan kunnakkaiden taistelupaikkojen kautta. Sen tie kulki kohti suurta tuhoa ja lopuksi rauhaa, joka toi kotiseudulle vain kourallisen sotaan läheneistä Karjalan Jääkäreistä.

Vaikka Pohjois-Karjalassa ei oma joukko-osasto taistellutkaan, taistelivat pohjoiskarjalaiset täällä kunnia-kaasti Malmin ja talonpoikaissäällikkö Olli Tiaisen johdolla. Taistelut Mönnissä, Hammasludessa, Kiihtelysvaarassa, Kemiessä, Pälkjärvellä, Lahdenperässä, Salmen sillalla ja Vornassa tietävät kertoa pohjoiskarjalaisen urhoollisuudesta, sitkeydestä ja isänmaanrakkaudesta.

Pohjois-Karjalan osalta Suomen sota päättyi jo 1808 marraskuun 22.—23. päivinä, jolloin Pielisen rajanvariojoukot antautuivat. Tänä lyhyenä aikana oli Pohjois-Karjalan mies antanut taistelukentillä parasta mitä hän saattoi antaa maakuntansa hyväksi. Taistelijoitten urhoollinen toiminta oli osittain ratkaisevasti vaikuttamassa myös pääarmeijan vasemmalla sivustalla taistelevan Sandelsin taisteluiden onnistumiseen. Tämän kurtasti käydyin sodan ainoana valopilkkuna historian lehdiltä tuikkii Pohjois-Karjalan rahvaan miesten taistelu omassa maakunnassaan ja Sandelsin joukkojen toiminta, joissa riveissä myös Karjalan Jääkäriryöry taisteli.

Suomen sotaa seurasi 110 vuotta kestänyt rakentava rauha. Suomen itsenäisyyttä luotaessa ja sitä turvattaessa on Pohjois-Karjalan mies saanut jälleen tuntea rajan läheisyyden. Tämä aika on meitä niin lähellä, että se on kaikille tuttua.

Pohjois-Karjalan historia on sotien ja taisteluiden historiaa. Vainoalkeat ovat roihunneet kauniilla vaaroilla ja käen kukunta on tukahtunut taisteluiden melskeeseen. Täällä on kansa vainolaisen uhan alaisena raiwannut peltonsa karuun korpeen ja rakentanut tuhotut pirttinsä aina uudelleen ja uudelleen. Miespolvi toisensa jälkeen on kuokkinut kivisen peltonsa joka hetki valmiina tarttumaan aseeseensa. Pohjois-Karjalan kansa on turvannut omalla rajallaan heimonsa maat ja seisoo uskollisena ja vakaana vapaalla kamarallaan.

dessaan muodosti Mäkrän kannas lujimman ja parhaiten varustetun aseman, missä pataljoona sodan aikana joutui taistelemaan.

5./3. Pr oli ajalla 2. 11.—30. 11. 39 komennettu Nurmijärvelle kv.töihin.

B. Suojajoukkovaihe.

30. 11. 39 aamulla heräsi pataljoona rajalta kuuluvaan kiivaaseen tykistötuleen. Klo 7.05 annettiin pataljoonalle taisteluhälytys ja miehitettiin etulinja. Tykistötuli jatkui kiivaana koko päivän kohdistumatta kuitenkaan patl:n alueelle. Klo 10,15 palasi 7. rajakomppanialle alistetun kk.joukkueen 3. ryhmä sekä joukkueenjohtaja. Nämä kertoivat taistelun olevan käynnissä. Päivä kului järjestelyssä sekä valmisteluissa odotettavissa olevaan taisteluun. 1. 12. 39 kului myöskin taistelutta patl:n osalta. Vihollisen pommikoneet pudottivat 5 pommia etumaastoon ja iltapäivällä alkoivat ensimmäiset kranaatit räjähdellä patl:n alueella. Tykistötuli vaikutti aivan summittaiselta kohdistumatta mihinkään erikoiseen maaliin. Oma tykistö ampui vilkkaasti. Klo 17.30 sai patl:n komentaja JP. 4:n komentajalta tietää, että vihollinen on Auttilassa päässyt läpi, joten JP. 4 vetäytyy takarajalleen (Kuolemanlaakso). Myöhemmin samana iltana lähetettiin JP. 4:lle kaksi joukuetta estetöihin, koska JP. 4 oli taistelussa kovin uupunut.

2. 12. 39 aamuyöstä tuli R-ryhmän käsky, jossa pataljoonan käskettiin suunnitella kolmen kiv.komppanian irrottaminen taaemmalle linjalle Saijanjoki—Mäkränjärvi. Etulinja miehitettäisiin etupäässä kone-tuliasein. Päivän aikana muodostettiin Tst.osasto Nurmi, johon myöskin pataljoona kuului. Ev.luutn. Nurmi hyväksyi suunnitelman: 6. K + yksi joukkue 4. K:sta + kk.joukkue miehittää etulinjan. Muu osa pataljoonaa taaemmalle linjalle. Iltapäivällä sai pataljoona tiedon, että JP. 4 aloittaa irtaantumisen klo 20.00, mikäli ei vihollinen pakoita aikaisemmin tätä tekemään. Ev.luutn. Nurmen komentopaikka oli Valkealammilla, johon järjestettiin puhelinyhteys sekä lähetettiin res.vänr. Tolkki yhteysupseeriksi. Iltapäivän kuluessa keskittyi vihollisen tykistötuli entistä enemmän, joskin hajanaisena patl:n lohkolle aiheuttamatta mitään tappioita. Klo 19.15 ilmoitti kapt. Vähätupa, että pataljoonan on irroittauduttava ensi yön kuluessa. Klo 21.30 tiedoitti maj. Savolahti, että pataljoonan kolonnien on heti lähdettävä liikkeelle Kiviniemeen ja sieltä edelleen Räihärantaan. Irroittautumisen yhteydessä koetettava ottaa mahdollisimman paljon kalustoa mukaan. Tämän käskyn mukaan ryhdyttiin valmisteluihin, jotka käsittivät m.m. talojen polttamisen, miinoitukset ja ansoitukset sekä hävitystyöt; nämä työt annettiin pioneerien suoritettaviksi.

3. 12. 39 klo 1.30 oli pataljoona marssivalmiina Märän nuorisoseuratalon luona. Pataljoona marssi yhtenäisenä rivistönä tietä Mäkrä—Petäjärvi—Kiviniemi—Räihäranta. Marssi muodostui raskaaksi sen johdosta, että koko ajan satoi lumiräntää, joka teki tiet sohjoisiksi. Toiselta puolen teki tiheä lumipyry irtautumisen Mäkrältä helpoksi, joten se onnistui hyvin. Räihärannan kylään saapui pataljoona 3. 12. 39 klo 11.30 ja majoittui Räihärantaan ja osaksi Kuninkaarnistiin.

C. Marssivaihe.

4.—5. 12. 39 marssi pataljoona Räihärannasta Vuosalmen kautta Mälkölän pohjoispuoliseen maastoon, johon leiriytyi. Marssi rasitti pataljoonaa suuresti, koska matkaa kertyi n. 40 km. ja välillä oli ainakin 6 km. hiekkasta tietä, jossa hevosta oli autettava.

6. 12. 39 marssi pataljoona Ristseppälään ja leiriytyi sinne.

7. 12. 39 marssi pataljoona takaisin Mälkölän pohj-puoliseen maastoon ja leiriytyi sinne.

8. 12. 39 marssi pataljoona Ristseppälään leiriytyen entisille paikoille.

Näinä päivinä suoritettiin myöskin tiedusteluja m.m. Salmenkaidalla. Marssit suoritettiin suurimmaksi osaksi öiseen aikaan ja muodostuivat ne hitaiksi, joten raskaasti kuormitetut reet rasittivat hevosia ylenmäärin. Lisäksi hidastutti marseja se seikka, että teillä ei ollut minkäänlaista liikenteen ohjausta ja useasti sattui, että kun pataljoona saamansa käskyn mukaan lähti liikkeelle olikin tiellä joku toinen rivistö tai kolonna. Niinpä viimeinen marssi Mälkölästä Ristseppälään kesti n. ½ vrk., vaikka matkaa ei ollut enempää kuin vajaa 20 km.

12.—13. 12. 39 marssi pataljoona Kämäränkyllän koill.puolelle ja leiriytyi sinne. Täällä suoritettiin tiedusteluja vastaiskuja ja puolustukseen asettumista varten sekä tietöitä. Täällä sai pataljoona myöskin kipeästi kaipaamaansa lepoa.

19. 12. 39 marssi pataljoona Kuikkalammen maastoon leiriytyen sinne.

19.—20. 12. 39 marssi pataljoona Kultakummun pohj.puolelle ja leiriytyi. Täällä suoritettiin tiedusteluja vastaiskusuuntiin. Vihollisen ilmavoimat pommitivat leirialuetta, saamatta aikaan tappioita.

22. 12. 39 aamuyöllä marssi pataljoona takaisin Kuikkalammen maastoon, jossa leiriytyi entiseen paikkaan.

D. Hyökkäys 23. 12. 39.

22. 12. 39 klo 21.30 sai pataljoona hälytyskäskyn ja käskyn marssia Kattilajoen tietä Taasiolammelle päin. Pataljoonaa seuraisivat III ja I pataljoona. Tuntia myöhemmin lähti pataljoona liikkeelle kapt. Kumlinin johdolla, koska patl.komentaja oli Prikaatin esikunnassa käskynotossa. Matkalla tuli patl.komentaja ja saatiin tietää, että pataljoona tulee hyökkäämään. Klo 6.00 saapui pataljoona ryhmitysalueelle ja klo 7.30 annettiin käsky ryhmittymisestä hyökkäykseen. Käsky sisälsi seuraavaa: Pataljoona hyökkää, 4. ja 6. K etulinjassa, 5. K toisessa linjassa. Eteneminen pääpuolustuslinjassa olevan esteen toiselle puolelle tapahtuu järjestyksessä: 6. K, 4. K, komentoporras, 5. K ja Krh.Os. KKK:sta alistetaan yksi joukkue kullekin kiv.komppanialle. Esteen läpi mentyä levittäytyvät komppaniat, 6. K vasemmalle, 4. K oikealle ja 5. K toiseen linjaan. Krh.osasto seuraa 5. K:aa. Patl.kom. 5. K:n alkupäässä. Kaikki ajoneuvot jäävät ryhmitelyalueelle. Klo 10.15 oli pataljoona sivuuttanut pääpuolustuslinjan. Kulku esteen läpi oli hidasta, koska vain yksi mies kerrallaan pääsi kulkemaan sen läpi, vaikka pataljoonalle oli ilmoitettu esteessä olevan aukon olevan n. 200 m leveän. Lisäksi oli maasto konnaan tuntematonta ja kartoja oli vähän, koska leirialueelta lähdetessä ei pataljoona tiennyt mihin suuntaan ja mitä tehtävää se lähtee suorittamaan. Noin 1 km. pääpuolustuslinjan etupuolella saatiin kosketus vihollisen partioon, joka vetäytyi pois. Pataljoona jatkoi etenemistään huomattavampaa vastarintaa kohtaamatta. Eteneminen ilman suksia paksussa lumessa oli hidasta ja raskasta. Porrassinsuon pohj.laidassa valtasi pataljoona vihollisen tulenjohtopaikan. Pataljoona saavutti suurempaa vastarintaa kohtaamatta tavoitteensa.

6. K ja Krh.osasto oli ilman, että patl:n komentaja sai tästä mitään tietää, alistettu III p:lle. Tämä oli omiaan tuottamaan häiriötä. Tavoitteen saavutettuaan oli patl. kahden valvotun yön jälkeen hyvin väsynyt. Klo 17.00 sai pataljoona III p:n kautta käskyn irtautua ja vetäytyä takaisin pääpuolustuslinjan taakse. Välittömästi tämän jälkeen annettiin irtautumiskäsky, jonka mukaan irtautuminen alkoi klo 17.45. Marssia jatkettiin suoraan edelliselle leirialueelle, jonne saavuttiin 24. 12. 39 klo 3.00 ja lieriydyttiin. Jouluaatto ja joulupäivä käytettiin lepoon.

E. Kv.työvaihe.

26. 12. 39 annettiin käsky kv.töiden aloittamisesta. 27. 12. 39 suoritettiin tiedusteluja tätä varten.

Kenttätöyt jatkui yhtäjaksoisesti aina 21. 1. 40 saakka, jolloin työmaa luovutettiin JR 14:lle.

22.—23. 1. 40 suoritti pataljoona hiihtomarssin Ylä-Hotakan Vanhasuolle ja leiriytyi siellä III/3. Pr:n leirialueelle. Kv.työt jatkuivat edelleen Kattilajoen maastossa aina 11. 2. 40 saakka. Vanhasuolta käsin suoritettiin myös vastaiskusuuntien tiedusteluja sekä hiihrettiin valmiit ladut näihin suuntiin.

F. Varsinainen taisteluvaihe.

11. 2. 40 kutsuttiin pataljoona pois työmaalta ja sai käskyn olla valmiina kaiken varalta. Samana päivänä sai pataljoona 164 täydennysmiestä, mutta olivat nämä osaksi aivan vanhoja, osaksi aivan nuoria miehiä. Varusteet olivat sekalaisia, aseita vain muutamilla.

12. 2. 40 aamupäivä kului valmistelussa ja odotuksessa. Iltapäivällä tuli käsky olla mahdollisimman valmiina. N. klo 16.00 tuli käsky patl:lle lähteä liikkeelle Kilteen suuntaan meneviä laturia pitkin tavoitteena Kaskela. Rintama-ajoneuvot lähetettiin luutn. Enckellin johdolla tietä pitkin Leipäsuon aseman kautta. Hiihtomarssi pimeässä sujui hitaasti ja pataljoona saapui Kaskelaan n. klo 22.00. Täällä patl.kom. otti yhteyttä Prik:n komentajaan JR 9:n komento-korsussa ja sai käskyn majoittaa pataljoona yöksi JR 9:n korsuihin.

13. 2. 40 klo 7.00 hälytettiin pataljoona, koska vihollisen ilmoitettiin murtautuneen läpi Valosuon luona. 4. K:lle annettiin käsky lähteä liikkeelle etukäteen etupäässä tiedustelu- ja varmistustehtäviä varten. Komppania eteni pääosillaan Valosuon eteläpuolitse ja sen taistelupartio pohj.puolitse. Muitten yksiköitten piti lähteä liikkeelle vasta eri käskyllä. Klo 9.25 sai patl. käskyn: 4. K jatkaa annettua tehtävää, muu osa pataljoonaa toimintavalmiiksi korsuihin. Klo 9.35 uusi käsky: Patl. etenee Merkin eteläpuolitse tavoitteena Munasuon reuna (Patl. Souranderin lohko). Perille päästiin suuremmilla vaikeuksilla ja saatiin yhteys sinne jo aikaisemmin ehtineeseen 4. K:aan. Tämä oli päävastarinta-aseman sisässä joutunut taisteluun ja kärsinyt suuria tappioita, m.m. kaikki joukkueenjohtajat. 6. ja 5. K miehittivät 4. K:sta etelään. Kapt. Souranderin pataljoona oli niin kulunut, että sille tuotti erittäin suuria vaikeuksia pitää pääpuolustuslinja hallussaan. M.m. oli edellisenä päivänä esikunta lyönyt vihollisen sisäänmurren. 4. K:n lohko oli voimakas vihollispesäke päävastarinta-asemassamme, eikä sitä onnistuttu päivän mittaan karkoittamaan pois. Pataljoona majoittui osaksi patl. Souranderin korsuihin, osaksi kaivoi maakuoppia ja vietti yönsä niissä. Kova tykistötuli koko päivän tuotti runsaasti tappioita.

14. 2. 40 yöllä lähti metsänreunaan pureutunut vihollinen pakoon jättäen jälkeensä runsaasti konetuliaseita. Päivällä kohdistui vihollisen tykistötuli erittäin voimakkaana patl:n lohkolle aiheuttamatta kuitenkaan huomattavia tappioita, koska edellisenä yönä kaivetut suojat sekä e.m. korsut tarjosivat suojaa. Vihollisen heikohkot hyökkäysyritykset Munasuon yli torjuttiin. Vihollisen tykistötuli oli kaavamasta; se ampuu kiivaasti määrättyjä alueita, joitten väliin jäi tulittamattomia paikkoja. Nämä tunnettiin siitä, että niissä lumi oli valkoista. Näillä paikoilla säilyivät m.m. kk.- ja viestiajoneuvot ja hevoset melkein tappioitta. Illalla sai pataljoona käskyn irtautua. Ensiksi irtautui pataljoona Sourander ja viivyttämään jäi III/3. Pr. Klo 22.00 saapui patl. Kaskelan maastoon ja miehitti Leipäsuon asemalta tulevan tien pohj.puolen seuraavasti: 6. K pitkin tien reunaan Toivolasta Perojokeen ja 5. K Leipäsuolla olevan ison metsäsaarekkeen sekä 4. K valmistautui miehittämään asemat Kilteen kylän korkeudelta. Varsinkin 4. K oli pahoin kulunut, se käsitti tällöin vain komppanian päällikön, 5 alikersantia ja 38 miestä. 4. K majoittui

alueella oleviin korsuihin. Muut komppaniat kaivautuivat maahan; koska teltoja ei ollut ja oli kova pakkanen, ilmeni jo tällöin muutamia paleltumistapauksia, jotka vain lisääntyivät nälän ja kasvavan väsymyksen ansiosta. Kosketus viholliseen katkesi, vaikka omat partiot lähetettiin eteen.

15. 2. 40. Aamupäivä käytettiin tiedusteluun ja varustustöihin. Vasta iltapäivällä tapasi oma partio vihollisen ratsuväkipartion Kaskelan eteläpuolella ja oli tulitaistelussa sen kanssa. Vähitellen vihollisen painostus kasvoi 6. K:n lohkokalla, joten sen taisteluvartioiden maantien reunasta vetäytyivät komppanian puolustuslinjalle, joka oli purolinjalla n. 200 m. maantiestä pohjoiseen. Vihollinen yritti vetäytyvien taisteluvartioiden perässä, mutta lyötiin takaisin. Tietä pitkin Summasta käsin ajoi hyökkäysvaunuja, jotka liikkuivat edestakaisin tietä pitkin harvakseen tulitaitaen, mutta eivät uskaltaneet metsään, eikä päätieltä pohjoiseen johtaville sivuteille. Ilan hämartyessä hyökkäsi vihollinen verraten vahvoihin voimiin yllättäen metsäsaarekkeeseen pakoittaen siellä olleen 5. K:n vetäytymään taakse päin. Vihollisen eteneminen pysäytettiin vasta saarekkeen keskivaiheilla olevan taloukkaan luona. 4. K:aa käytettiin partio- ja varmistustöihin; varsinkin Leipäsuon suuntaan kiinnitettiin huomiota. Koko yön jatkui taistelu 5. K:n lohkokalla. Tämänkin yön joutuivat 5. ja 6. K vietämään kaivamissaan maakuopiissa ja koska pakkanen oli edelleenkin kova, tuli paleltumistapauksia entistä enemmän. Lisäksi olivat miehet niin väsyneitä, että komppanian päälliköiden ja joukkueenjohtajien täytyi vähän väliä käydä herättämässä nukkuvat miehet, jotteivät nämä olisi paleltuneet kuoli- aiksi.

16. 2. 40. Aamupäivä kului vilkkaassa tulitaistelussa vihollisen kanssa, jonka pienemmät hyökkäysyritykset torjuttiin. Aamupäivällä sai pataljoona käs-kyn valmistella irtautumista. Käsky annettiin ja irtautuminen aloitettiin klo 14.00. 4. K miehitti vastaanottoasemat tiedustelemaltaan linjalta. Ajoneuvot oli lähetetty jo aikaisemmin. Irtautuminen sujui erittäin hyvin ja sai patl. käs-kyn marssia Kuikkalammen maastoon Kämärän aseman kautta johtavaa tietä pitkin. Matkalla Kämärän asemalle saatiin kuormastoa johtamaan määrättyä res.vänr. Niskaselta ilmoitus, jonka mukaan Kämärän asemalla oli runsaasti vihollisen hyökkäysvaunuja, joten siis tie taakse päin oli tukossa. Tämän johdosta suoritti patl. marssin Leipäsuon yli samoja latuja käyttäen, joita se neljä päivää aikaisemmin oli hiihtänyt Kaskelaan.

Koko päivän oli vihollisen ilmatoiminta erittäin vilkasta, mutta yhtään hyökkäystä patl:aa vastaan ei tehty, vaikka miehet äärimmäisen uupumuksen takia eivät jaksaneet mennä tieltä ilmasuojiin. On otaksuttavissa, että vih.lentäjät erehtyivät luulemaan vetäytyviä joukkoja omikseen eivätkä sen johdosta pommittaneet. Noin klo 20.00 oli ptl. kokonaisuudessaan Kuikkalammen maastossa, jossa miehitettiin Leipäsuon reunassa olevat asemat ja asetettiin lepoon. Hyökkäysvaunut ajoivat edestakaisin Kämärän asemalta pohj.päin ampuen umpimähkään.

17. 2. 40 iltapäivällä hälytettiin pataljoona, koska panssarivaunuja eteni Kämärälle päin vetäen panssarirekiä perässään. Hälytys oli turha. Iltapäivällä haki oma partiomme vangin.

18. 2. 40 iltapäivällä ilmoitti 4. K:n päällikkö, että hänestä oikealla, Kämärän tien varrella asemassa ollut komppania oli lähtenyt hyökkäysvaunuja pakoon ja päästänyt vihollisen vapaasti sisäänmurtoon. Vihollinen vyörytti nyt pitkin hänen ampumahautalinjaansa. Kompp.päällikkö, vänr. Heiskanen irroitti melkein koko komppanian vastaiskuun. Samaan aikaan hälytettiin esik.komppania ja lähetettiin myös 4. K:n avuksi vastaiskua suorittamaan. Vihollinen lyötiin takaisin ja esik.komppania miehitti komppania Luukosen lohkon. Myöhään illalla tuli komppania Sisto III P:sta ja otti esik.komppanialta vastaan tämän lohkon. Esikuntakomppania vedettiin pois.

19. 2. 40 aamupäivä kului rauhallisesti, mutta iltapäivällä ryhmittyi noin patl:n vahvuinen vihollinen hyökkäykseen Kämärän asemalta tulevan tien itäpuolelle. Hyökkäys torjuttiin. Oma tykistö ja krh. vaikuttivat tehokkaasti. Myöhemmin illalla joutui oikealla olevan 4. K:n edessä sijaitseva raivaamatta jäänyt metsäniemeke vihollisen haltuun, joten vihollinen pääsi noin 40 m:n päähän omista asemistamme. Iltayöstä ilmoitti 2. KKK:n päällikkö, luutn. Enckell, että 5. K:n kuulovartioidet eivät ole asiallisesti järjestetty, koska vihollinen oli huomaamatta n. 50 miehen vahvuisena osastona päässyt aina piikkilankaesteelle saakka. Luutn. Enckell, joka oli tarkastuskierroksella, karkoitti 3:n taistelulähettinsä kanssa vihollisen, tuot-taen sille tappioita. Kuitenkin oli vihollinen jo osit-tain päässyt esteen sisäpuolellekin, kaivaen sinne lumen pyöreän pesäkkeen, jossa tulesta päätellen oli ainakin yksi pikakivääri.

20. 2. 40 aamuyöstä selvitetiin luutn. Enckellin johdolla e.m. pesäke. Saaliina saatiin m.m. viisi konekivääriä, haavoittuneena saatiin vangiksi m.m. vihollispataljoonan komentaja, mutta kuoli tämä aamulla. Vihollinen oli onnistunut pääsemään näin lähelle käyttämällä suojanaan lumesta tehtyä hv.estettä, joka johti suon yli. Tästä lähtien asetettiin esteelle kuulovartio. Koko päivän ampuu vihollinen vilkkaasti etulinjaamme ja takamaastoa. Tiedustelu suoritettiin, mutta miehistön vähälukuisuuden takia verrattuna lohkon leveyteen ei tarpeeksi voimakkaita tiedusteluosastoja voitu irrottaa. Varsinkin 4. K:n lohkokalla on mahdollisuuksien mukaan tehty kv.töitä pelkämästä lumesta tehdyn suojahaudan vahvistamiseksi; tämäkin oli hankalaa, koska asema sijaitti suolla, joka teki kaivamisen mahdottomaksi.

21. 2. ja 22. 2. 40 kuluivat ilman huomattavampia tapahtumia. Vih:n tykistötuli kohdistui asemiimme erittäin kiivaana, tuottaen väkisinkin tappioita. K-ra-naatit olivat herkkiä, räjähdellen puissa, joten myös ampumahaudat on katettava sirpalevarmoiksi. Suksia rikkoutui hyvin paljon. Hevostappiot alkavat myöskin tuntua. Vaikka niillä onkin korsutallit, tulee tappioita ajojen aikana.

23.—26. 2. 40 edelleen kiivasta tukistötulta, jonka johdosta tappiot päivittäin yli 10 miestä. Vähän kerrallaan tippuva täydennys ei kyennyt täyttämään pataljoonassa syntyviä aukkoja. Näinä päivinä yritti vihollinen hyökkäillä Kämärän tien varsilla, mutta torjuttiin aina. Vihollinen käytti runsaasti suorasuuntaustykkejä ja m.m. 6. K:n lohkokalla olivat niiden tulenjohtajat aivan piikkilankaesteen edessä kaivautuneina ja johtivat tulta pienenkin risahduksen mukaan. Täten oli liikkuminen tykistötulen pirstomassa metsässä suoritettava erittäin suurta tarkkuutta ja varovaisuutta noudattaen.

27. 2. 40 klo 2.30 tuli Prik:n käsky: irtautuminen tapahtuu ensi yönä. Yksiköille annettiin tästä valmistava käsky ja kaikki ylimääräiset sekä tarpeettomiksi käyneet ajoneuvot lähetettiin aamun sarastaessa Pilppulan maastoon. Iltapäivällä annettiin lopullinen käsky, jonka mukaan irtautuminen alkoi klo 20.30. Ennen irtautumista oli korusat räjäytettävä ja tiet miinoitettava. Irtautumista tuli suojata I/1. Pr. miehittämällä vastaanottoasemat Kuikkalammen pohj.pään tasalla. Lisäksi oli sen lähetettävä taisteluvartioiden etulinjaamme; näiden oli jäätävä irtautumisen jälkeen viivyt-tämään vihollista. Klo 20.15 tuli käsky aloittaa irtautuminen vasta klo 21.30. Tällöin lähetettiin komppanioille kiireesti käsky, mutta tämän saatuaan olivat ne jo ehtineet irtautua; ne kuitenkin pysähtyivät. Tästä huolimatta ei vihollinen aiheuttanut mitään häiriöitä ja puolen yön aikaan oli ptl. Pilppulan pohj-puolisessa maastossa.

28. 2. 40 aamulla sai 5. K käskyn miehittää rautatielinja Pilppulan pysäkin kohdalla ja työntää partio rautatielinjan eteläpuolelle. N. klo 15.00 sai patl. prik:n käskyn siirtyä 5. K:aa lukuunottamatta Lyykylänjärven pohj.rannalle ja miehittää se. 5. K. jäi prik:n käyttöön ja oli sen yhdessä I P:n kanssa mie-

hitettävä viivytyslinja rautatietä pitkin. Patl. lähti liikkeelle klo 17.30 ja saapui Taliin ja Repolan kylään puolen yön aikaan ja majoittui taloihin.

29. 2. 40 aamupäivällä suoritettiin tiedustelua ja iltapäivällä patl. siirtyi omalle lohkolleen, jonne leiriytyi. Samana päivänä rakennettiin talvitie Pion—Hepolammilta etelään. Patl:aan teki erittäin huonon vaikutuksen se seikka, että vaikka oli ilmoitettu Lyykylänjärven pohj.rannan olevan vahvasti varustetun, m.m. betonipesäkkein, ei sieltä löydetty mitään tällaista. Päinvastoin oli tehty paljon turhaa työtä mm. rakentamalla kivieste niin louhikkoiseen maastoon, ettei mikään hyökkäysvaunu ilman tätä estettäkään olisi lähtenyt sinne ajamaan. Lisäksi oivat sopivat kivenkolot sisustettu mukavasti havuilla ja heinillä. Näistä päättelivät miehet linnoitustyöläisten viettäneen päivänsä ilmasuojissa näissä koloissa ja nukku- neen yönsä taloissa, joten ei ollut ihme, ettei työstä ollut sen suurempia tuloksia saavutettu.

1. 3. 40 aloitettiin viipymättä asemien varustelu- työt. Ylenmäärin kivikkaisen maaston takia ovat ki- viporat ja räjähdysaineet aivan välttämättömiä. 5. K palasi myöskin pataljoonaan Pilppulan linjalta, jossa se oli tehokkaasti viivytännyt vihollista. Se miehitti taisteluvartiota Rapukosken eteläpuolella.

2. 3. 40 jatkettiin innolla kv.töitä. Illalla saatiin yhteys oikealla olevaan JR 62:een, jonka tehtävänä oli puolustaa Talin aukeita.

3. 3. 40 aamulla saivat taisteluvartiota kosketuk- sen vih.partioiden. Klo 8.00 tuli Mannikkalan karta- non kautta jään yli pakokauhun vallassa oleva, n. joukkueen vahvuinen JR 68:n osasto. Se oli paennut vih.partiota. Joukkue ajettiin takaisin ja se miehitti Mannikkalan tukikohdan. Saatiin yhteys myös ev.- luutn. Ikoseen, joka selvitti pääpuolustuslinjan kulun. Lisäksi oli hänen tarkoituksenaan hyökätä Talin suun- nassa Lyykylän kartanona pesiytynyttä vihollista vas- taan. Hyökkäyksestä ei kuitenkaan tullut mitään.

4. 3. 40 vihollinen tuntui suuntaavan etenemisenä etupäässä Talin kannakselle. Tämä herätti huolestu- mista, koska jokaisella oli tiedossaan siellä olevan joukon taistelukyky.

5. ja 6. 3. 40 kuluivat ilman erikoisia tapahtumia.

7. 3. 40 ampu vihollinen harvahkoa tykistötulta etulinjamme taakse. Etulinjan asemat ja korsut ovat valmiina, mutta vahvistetaan niitä jatkuvasti. Pioneerit ansoittivat Rapukosken luona olevat saaret.

8. 3. 40 oli taisteluvartiolla Rapukosken eteläpuo- lella edelleenkin kosketus viholliseen, mutta min- käänlaista painostusta näiden suuntaan ei esiintynyt. Talin kannaksella jätti siellä ollut pääjoukko pää- puolustuslinjansa ja vetäytyi tukilinjalleen. Asiaa sieltä kysyttäessä sanottiin tämän tapahtuneen vihollisen ankan painostuksen takia. Kuitenkaan ei sieltä kuuntelemalla ja tähyttämälläkään huomattu mitään erikoista, tavallista tykistötulta lukuunottamatta.

9. 3. 40 klo 3.00 ilmoitettiin oikealta, että Talissa olevat omat joukot olivat lähteneet pakoon. Tällöin oli naapuriosasto irroitettu vastaiskuu varten, jolloin vihollinen odottamattoman aktiivisesti seurasi perässä ja sekasorto oli valmis. Taisteluvartiota vedettiin pois e.m. tilanteen johdosta patl:n reserviksi. Lohkoreser- vinä ollut komppania Palo, I P:sta, miehitti Repolan aukean itä- ja koillisreunan. Vihollinen majoittui Re- polan taloihin. Illalla häirittiin sitä vahvoilla par- tioilla.

10. 3. 40 iltapäivällä havaittiin tähyttämällä 12—13 komppanian vahvuista osastoa etenevän tietä pitkin Mannikkalasta Taliin. Jokaisen komppanian jälessä oli kaksi hyökkäysvaunua. Lisäksi oli rivistössä n. eskadroona ratsuväkeä. Oma tykistö ei ehtinyt tähän ampua, koska tulenjohto kulki virkatietä ja lisäksi monen keskuksen kautta. Myöhemmin oma tykistöm- me ampuu Talia ja Repolaa vilkkaasti n. tunnin ajan. Illalla n. klo 20.00 karkoitti oma 21 miestä käsittänyt partiomme Repolan kylästä sinne marssilla olevan n. patl:n vahvuisen vihollisosaston, joka, partion avattua tulen, joutui pakokauhun valtaan ja pakeni. Lisäksi sytytti vihollinen hallussaan olevia Repolan taloja

Reservin aliupseerien paikallis- yhdistyksille

18. 4. -57 kirjelmässä pyydettyjä jäsenluetteloita ei ole vielä kukaan saapunut kaikista yhdistyksistä. Saa- daksemme kirjelmässä mainitun asian edes tasapuoli- sesti aloitetuksi, olisi k.o. jäsenluettelot mitä pikim- min kaikkien yhdistysten kohdalta tänne toimitettava.

Ilomantsin maastoretkeily tehdään lauantaina heinäkuun 6. p:nä 1957.

Möhkön tienhaaraan on järjestetty näkyvällä tun- nuksella varustettu opastus, josta lähemmän ohjeet annetaan.

Maastossa viivytään lauantai-ilta, yö ja osa sun- nuntaipäivääkin. On syytä varata mukaan kuiva muo- na, peitehuopa ja pyyheliina. Kahvi- ja muu mahdol- linen tarjoilu järjestetään paikallisten toimihenkilöit- ten puolesta. Yöpyminen tapahtuu kämpissä tai tel- toissa.

Ilomantsin Kalpaveljille jaetaan samoina aikoina Kalparisti (7. D:n muistoristi). Mikäli retkeläisistä joku ei ole saanut k.o. ristiä ja haluaa sen saada, on siihen mahdollisuus samassa tilaisuudessa tekemällä aikanaan ilmoituksen joko piiriin tai Ilomantsiin Heik- ki Toloselle, puh. Ilomantsi 114. Ristin hinta on mak- settava paikan päällä tai lähetettävä jo aiemmin To- loselle.

Tästä Ilomantsin retkestä odotamme paljon ja siksi on syytä saada ainakin muutama nuori aliupseeri jokaiseen retkikuntaan mukaan, vaikkapa se pitäisi yhdistyksen kustantaakin.

Ennakkoilmoitukset kustakin yhdistyksestä saa- puvien määrästä tehtävä Heikki Toloselle, Ilomantsi, puh. 114.

Joensuun ja Outokummun Reserviupseerikerhojen sekä Ylämyllyn Pohjanmaan Tykistörykmentin up- seerikerhojen välinen ampumahiihtokilpailu pidettiin Ylämyllyllä 6. 4. 1957. Kilpailussa saavutettiin seu- raavat tulokset:

1) vänr. Korhonen Yläm 134, 2) kapt Kukkonen Joe 131, 3) vänr Porkka Oku 128, 4) kapt Vilko Yläm 128, 5) vänr Salmi Joe 125, 6) vänr Lähteenoja Oku 125, 7) vänr Konkola Oku 123, 8) kapt Väättäinen Oku 120, 9) vänr Kosola Yläm 118, 10) ylil Leppänen Joe 112, 11) vänr Mustonen Joe 106, 12) ltn Laasonen Oku 105, 13) kapt Nenonen Yläm 102, 14) vänr Rantanen Oku 97, 15) vänr Valkonen Oku 96, 16) ltn Vartiainen Oku 95, 17) vänr Könönen Joe 90, 18) ltn Putkiranta Yläm 89, 19) kapt Kettunen Oku 86, 20) kapt Pajari- nen Joe 82, 21) ylil Eskola Oku 74, 22) ylil Pesola Oku 73, 23) maj Harviainen Yläm 70, 24) ltn Sihvo Oku 59, 25) ltn Lumatjärvi Yläm 43.

Joukkuetulos, jossa huomioitu 5:n parhaan tulos: 1) Oku yht 601, 2) Yläm 571, 3) Joe 565.

palamaan. Samaan aikaan piti Repolan aukean poh- joisreunassa olevan 2. Pr:n komppanian (Zilliacus) ryhtyä puhdistamaan Repolan kylää vihollisesta sekä sytyttämään siellä olevat rakennukset. Pohjoisesta tu- levaa toimintaa ei kuitenkaan havaittu.

11. 3. 40 alistettiin komppania Tammisto I P:lle, joka siirtyi yön mittaan Ihantalaan. Tehtävästä ei tie- doitettu, mutta ilmoitettiin sen voivan päättyä pian- kin. Jatk. siv. 11.

8) valitaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa;

9) vahvistetaan toimintasuunnitelma, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi;

10) päätetään sääntöjen laatima ehdotus talousarvioksi;

12) käsitellään muut hallituksen esittämät asiat tai jäsenten vähintään 5 päivää ennen vuosikokousta hallitukselle tai puheenjohtajalle kirjallisesti ilmoittamat asiat, ei kuitenkaan sellaisia, joista mainitaan yhdistyslain 14 §:ssä, mikäli niitä ei ole kokouksutuksessa ilmoitettu.

Kiltan kokouksissa ratkaistaan asiat yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan voittaa se mielipide, johon puheenjohtaja yhtyy. Milloin vähintään viisi asianmukaisesti valtuutettua jäsentä sitä vaatii, toimitetaan äänestys suljetuin lipuin. Valtakirjalla ei saa äänestää.

11 §.

Kiltan kokouksissa on jokaisella jäsenyhteisöllä yksi (1) ääni jokaista alkavaa 200 jäsenlukua kohti.

Hallituksen vahvuus on vastaavasti yksi (1) jäsen jokaista alkavaa 200 jäsenlukua kohti, enintään kuitenkin 3 jäsentä.

*

Myöhemmin on päätetty, että niille paikkakunnille, joilla on kiltapohjaista yhteistoimintaa, valitaan ko. paikkakunnalle kiltatoiminnan vanhin eli oltermanni ja varaoltermanni. Tällaisia oltermanneja on tähän mennessä valittu seuraaville paikkakunnille:

I. Joensuu:

1. Eversti L. A. Airila oltermanni ja
2. Evl. Hermes Linnapuomi varaoltermanni.

II. Ylämylly:

1. Eversti Reino Hirva oltermanni ja
2. Evl. A. Hankia varaoltermanni.

III. Kontiolahti:

1. Evl. H. Mikkola oltermanni ja
2. Maj. O. Latikka varaoltermanni.

IV. Onttola:

1. Evl. Antti Seitamo oltermanni ja
2. Maj. Y. Kärkkäinen varaoltermanni.

V. Outokumpu:

1. Isännöitsijä, dipl.ins. Erkki Hakapää oltermanni.

VI. Kitee:

1. Kapteeni Otto A. Pitkänen oltermanni.

Kiltajäsenyyteen kuuluvat vakinaisessa palveluksessa olevat upseerit ja aliupseerit, reserviupseeri- ja reservialiupseerikerhojen jäsenet, eri yhtymien muistoristin lunastaneet, Vapaussoturien Huoltosäätiön jäsenet, 27. Jääkäripataljoonassa palvelleet, ent. Wiipurin Rykmentissä palvelleiden yhdistykseen kuuluvat sekä ns. kiltajääkärit, jotka ovat suorittaneet vähintään mk 2.000:— »jääkäriveron» ja saaneet kiltakirjan.

Kunnia- ja ansiomerkkien keskinäinen järjestys

Keskinäinen järjestys lasketaan aina vartalon keskiviivasta ulospäin sekä vasemmalle että oikealle puolelle kiinnitettäviin kunnia- ja ansiomerkkeihin nähden rintatähtiin nähden lisäksi ylhäältä alaspäin ja kaularisteihin nähden yksinomaan ylhäältä alaspäin.

Keskinäisessä järjestyksessä tulevat ensin suomalaiset kunnia- ja ansiomerkit ja näiden jälkeen ulkomaiset kunnia- ja ansiomerkit luokkien mukaan ja eri luokissa asianomaisten maiden ranskankielisen nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Kunnia- ja ansiomerkkien keskinäinen järjestys on seuraava:

a) suurrstit ketjuineen, b) suurrstit olkanauhoinneen, c) kaularistit, d) rintatähdet, e) nauhassa rintaan kiinnitettävät kunnia- ja ansiomerkit: 1) 1. luokan vapaudenmitali ruusukenuhassa, 2) 2. luokan vapaudenristi, 3) 3. luokan vapaudenristi, 4) 4. luokan vapaudenristi, 5) Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan ritarimerkki, 6) Suomen Leijonan 1. luokan ritarimerkki, 7) Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkki, 8) Suomen Leijonan ritarimerkki, 9) Suomen Leijonan ansioristi, 10) Suojeluskuntain kultainen ansioristi solkineen, 11) Suomen Punaisen Ristin ansioristi, 12) Suomen Valkoisen Ruusun hopeinen ansiomerkki, 13) Hengenpelastusmitali, 14) 1. luokan vapaudenmitali, 15) Suomen Vapaudenristin hopeinen ansiomitali, 16) 2. luokan vapaudenmitali, 17) Suomen Vapaudenristin pronssinen ansiomitali, 18) Vapaussodan muistomitali ruusuineen (1918), 19) Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan mitali solkineen, 20) Väestönsuojelun 1. luokan ansiomitali solkineen, 22) Väestönsuojelun 2. luokan ansiomitali solkineen, 23) Poliisin ansioristi, 24) Palotorjunnan ansiomerkki (paloristi), 25) Suojeluskuntain ansioristi, 26) Lotta Svärd ansioristi, 27) Suomen Punaisen Ristin hopeinen ansiomitali, 28) Vuosien 1939—40 sodan muistomitali, 29) Suomen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomerkki, 30) Heimosotaristi, 31) Heimosotaristi, 32) Tampereen valloituksen muistomitali, 33) Raudunristi, 34) Inkerin Valkoisen Muurin urhoollisuusristi, 35) Inkerin Valkoisen Muurin ansioristi, 36) Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan mitali, kultaristeineen, 37) Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan mitali, 38) Väestönsuojelun 1. luokan ansiomitali, 39) Suomen Valkoisen Ruusun 2. luokan mitali, 40) Väestönsuojelun 2. luokan ansiomitali, 41) Suomen Punaisen Ristin pronssinen ansiomitali, 42) Aunuksen muistomitali, 43) Inkerin vapausliikkeen osanottomerkki, 44) Karjalan muistomitali, 45) Jääkäriaktivistimitali, 46) Suojeluskuntain ansiomitali, 47) Lotta Svärd ansiomitali, 48) Suomen entisen sotaväen muistomitali, 49) Veteraaniristi, 50) Sortovuosien 1902—04 kutsuntalakkolaisten muistomitali, 51) Suomen Vapaussotien muistoihin liittyvät mitalit, 52) Sodanajan ansioista annetut ulkomaiset nauhassa rintaan kiinnitettävät kunnia- ja ansiomerkit luokkien mukaan ja kussakin luokassa asianomaisten maiden ranskankielisen nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä, 53) rauhanajan

ansioista saadut ulkomaiset nauhassa rintaan kiinnitettävät kunnia- ja ansiomerkit luokkien mukaan ja kussakin luokassa asianomaisten maiden ranskankielisen nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Vapaudenristin ritarimerkkien keskinäinen järjestys on seuraava, huomioonottaen, että kussakin luokassa ensin tulee vuoden 1918, sitten vuoden 1939—40 ja sen jälkeen 1941—44 sodasta annetut: jalokivineen, tammenlehvineen ja miekkoineen, miekkoineen, Punaisen Ristin merkkeineen, ilman miekkoja.

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan kunniamerkkien keskinäinen järjestys kussakin luokassa on seuraava: jalokivineen, miekkoineen, ilman miekkoja.

Pyhän Karitsan ritarikunnan kunniamerkit kiinnitetään Suomen Leijonan ritarikunnan vastaavan luokkaisen kunniamerkin jälkeen.

Ilman nauhaa rintaan kiinnitettävät kunnia- ja ansiomerkit: 1) 2. luokan Mannerheim-risti, 2) Jääkärikunniamerkki, 3) Vapaussodan invaliidimerkki (1918), 4) Invaliidimerkki (1939—40), 5) Päämajan merkki (1918), 6) Vimpelin sotilaskurssimerkki, 7) Vöyrin kaartin merkki, 8) Suomen vapaussotiin liittyvät ilman nauhaa rintaan kiinnitettävät rintamerkit, 9) Vastaavat ulkomaiset merkit.

g) Suomen vapaussotien muistoihin liittyvät nauhassa rintaan kiinnitettävät mitalit ja ristit: 1918 muistoristit ja mitalit, 1939—40 muistoristit, 1941—44 muistoristit.

Siviilipuvussa, niin juhla- kuin ns. pyhäpuvussa, kannetaan muistoristiä kunnia- ja ansiomerkkien rinnalla itsenäisyyspäivänä, kaatuneitten muistopäivänä ja puolustusvoimain lippujuhlapäivänä sekä sellaisissa juhlatilaisuuksissa, joissa kunnia- ja ansiomerkkejä yleensä käytetään. Muistoristiä kannetaan myös tilaisuuksissa, jotka edustavat sen tarkoitusta.

Jatkosodan muistoristejä älköön samanaikaisesti kannettako yhtä useampaa.

Muistoristin kantamisesta sotilas- ja muissa virkapuvuissa on voimassa mitä siitä on virallisesti määrätty.

Kunniamerkkien käyttäminen tavallisessa siviilipuvussa (tummassa puvussa) on yleisesti otettu käytäntöön reserviupseeriliiton piirissä. Mitä—Missä—Milloin 1957 yhtyy tähän seuraavalla lausunnolla, että »meillä on nyttemmin jo aivan vanhoillinen käsitys, että virallisia kunniamerkkejä saisi kantaa vain juhlapuvussa, joksi meidän oloissamme toistaiseksi on tunnustettu ainoastaan frakki. Mutta tätä vanhoillista käsitystä on horjutettu niin perusteellisesti korkeimmalla virallisella taholla, että me aivan hyvin tästä lähtien jo voimme juhlatilaisuuksissa kiinnittää kunniamerkit ja kunniamerkinauhojen rivistöt tummaan pukuun».

Julkaisemme vielä asetuksen sotilaspuvun käytöstä

Tasavallan presidentti on antanut asetuksen muuten kuin vakinaisessa väessä palvelevien henkilöiden oikeudesta käyttää sotilasvirikapukua.

Puolustusministeriön, puolustuslaitoksen ja rajavartiolaitoksen upseerin ja erikoisupseerin viran vakinaisella haltijalla, musiikki- ja farmasiaupseerilla sekä sotilasmestarin ja aliupseerien toimen vakinaisella haltijalla on vapauduttuaan omasta pyynnöstä

SUOMEN RESERVIUPSEERILIITON MAASTOMESTARUUSKILPAILUT

Joensuun Reserviupseerikerhon järjestämänä elokuun 25 päivänä 1957. Pohjois-Karjalan Reserviupseeripiirin kerhoja kehoitetaan valitsemaan edustajansa piirin joukkueeseen.

SINUNKAUPAT

Rajavääpeli H ja raja-alikersantti P hiihtelivät Ilomantsin pogostalta Hattuvaaraan hyvin huonolla räntäkelillä. Matkalla ei paljon puhuttu. H hiihteli hyvää vauhtia edellä ja P piti pintansa perässä. 30 km hiihdettyään vilkasi H taakseen ja todettuaan P:n hiihtävän suksenmitan päässä perässä, murahti itseksensä jotain huonosta kelistä. Sattui niin, että vartion hevonen oli postinhakumatkalla Korentovaarasta ja tapasi hiihtäjät, jolloin H tunnustamatta väsymystään huomautti P:lle, että hän on vastuussa alikersantin terveydestä, joten käydään rekeen. Viitaten vilustumisvaaraan kaivoi H nassakan repusta tarjoten P:lle ilmoittaen, että »virka-aika on päättynyt, etunimeni on Tauno näin virka-ajan ulkopuolella lisäten, »mutta tästä sinunkaupasta ei rüpatella».

Viipurin Rykmentin . . .

Jatk. siv. 9.

12. 3. 40 tuntui vihollinen päässeen etenemään Leitimo ja Kärstilä välisellä kannaksella aika pitkälle. Myöskin on vihollinen edennyt Talin aukeilta Markkinapellon kukkuloille, jossa tuntuu olevan käynnissä kiiivas tastelu. Muuten päivä, tavallista tykistötulta lukuunottamatta kului rauhallisesti.

13. 3. 40 aamulla kuultiin radiossa Venäjältä, että rauha on solmittu ja Kannas menetetty. Klo 11.00 lopui sota.

tai hänestä itsestään riippumattomasta syystä puolustusministeriön, puolustuslaitoksen tai rajavartiolaitoksen palveluksesta oikeus käyttää sotilasvirikapukua sotilaallisissa juhlatilaisuuksissa itsenäisyyspäivänä, puolustusvoimain lippujuhlapäivänä ja vainajien päivänä: kunniakäynneillä ja kunniavartioissa sankarihaudoilla, Suomen sotien muistojuhlissa ja joukko-osastojen vuosijuhlissa, sotilashenkilöiden häissä ja hautajaisissa, upseeri- ja reservin upseerien yhdistysten juhla- ja kilpailutilaisuuksissa sekä edustettaessa tällaisia yhdistyksiä sekä tilaisuuksissa, joiden suhteen tasavallan presidentti tai puolustusministeri on siten erikseen määrännyt.

Sama oikeus on myös reservin upseerilla ja henkilöllä, joka on palkittu Vapaudenristin Mannerheimin kunniamerkillä.

Edellä mainittu henkilö, jolla on puolustusministeriön, puolustuslaitoksen tai rajavartiolaitoksen palveluksessa vähintään 20 eläkevuotta, on oikeutettu käyttämään sotilasvirikapukua myös kaikissa niissä tilaisuuksissa, joissa siviilihenkilöt esiintyvät juhlapuvussa.

Tällä asetuksella on kumottu 22. 11. 1945 annettu asetus puolustusvoimain palveluksesta vapautuneen henkilön oikeudesta käyttää sotilasvirikapukua.

TkK:n todella viihtyisä oleskelunurkkaus. Alokkailekin on jäänyt aikaa kiireittensä keskellä tutustua viikkolehtiin. Nuorukaiset vasemmalta: Oiva Härkönen, Värtsilä, Seppo Kuusimäki, Lieksa, Unto Ratinen, Tuupovaara, Seppo Ripatti, Uusi-Värtsilä, Urpo Lavikainen, Joensuu ja Arvo Mytty, Kuhmo.

Joukko-osasto . . .

Jatk. siv. 2.

nan siviiliväestön suhtautumisesta joukko-osastoon. Niin kuin jo edellä kerrottiin, meidän osanamme on ollut saada tuntee kuuluvamme yhtenä tärkeänä rattaana maakunnan kokonaisuuteen. Kuitenkin joskus ovat käsitykset työskentelystämme täällä perustuneet joihinkin tietämättömyydestä aiheutuviin vääriin tulkintoihin ja varusmiesten itsensä liioitteleviin kertomuksiin. Puolustuslaitoksen työn selventämiseksi, erityisesti asevelvollisten kasvattajana ja kouluttajana, on varusmiesten omaisten syytä saada asiat oikealla tavalla tietouteensa. Tästä ja myöskin saadaksemme joukko-osastoaamme vieläkin lähemmäksi maakuntaa ja sen kansaa kuin mitä se nyt on, on Karjalan Jääkäripataljoona saanut luvan järjestää omaistenpäivät 27.—28. 7. 1957. Näin tarjoutuu kaikille omaisille mitä parhaiten tilaisuus tutustua heidän poikiensa kouluttajiin ja kasvattajiin, sekä kuntien ja seurakuntien, kaupunkien ja kauppaloitten edustajille mahdollisuus nähdä, miten asevelvollisuusaikana poikia kasvatetaan ei ainoastaan asean käyttöön, vaan myös siviilielämää varten.

Kaikille varusmiesten omaisille, isät ja äidit, sisokset ja veljet, vaimot ja lapset, sekä kihlatut morsiamet, tarjoaa puolustuslaitos omaisten päivien aikana ruoan ja vapaan majoituksen, sekä valtion rautatiet myöntävät 25 % alennuksen rautatiematkoja varten.

Ohjelmasta omaisten päivien aikana tulkoon mainituksi, että 27. 7. tulokahvien jälkeen tutustutaan varuskuntaan ja kasarmialueeseen, sekä oppituntien ja erilaisten harjoitusten seuraamiseen on varattu aikaa. Illalla 27. 7. on kenttäjuhla, jossa on mm. erilaisia varusmiehille järjestettyjä kilpailuja, kenttä-

Muistomerkki Suomussalmen-Raatteen taistelijoille

Viime marraskuussa perustettiin Suomussalmen taistelujen Muistopatsastoimikunta, jonka tehtävänä on työskennellä niin, että näille sotahistoriamme merkittävimmille taisteluille ja niissä kaatuneille sankarivainajille voidaan pystyttää Suomussalmelle muistopatsas.

Tämän muistopatsastoimikunnan puheenjohtajana on silloisen Pohjois-Suomen Ryhmän komentaja kenraaltn W. E. Tuompo ja toimikunnan jäsenenä näihin taisteluihin osallistuneita henkilöitä kaikista yhteiskuntapiireistä ympäri maata. Sihteerinä toimii majuri V. Volanen.

Vaikka toimikunnan työ on vasta alussa, on se jo saavuttanut kaikkien kansalaispiirien jakamattoman hyväksymisen. Erikoisesti on tässä yhteydessä todettava Perä-Pohjolan miesten ripeä ote asioiden kehittämisessä ja samaa on sanottava Tampereen suunnan toiminnasta. Myöskin suomussalmelaiset ovat ryhtyneet toimintaan.

Lisävoimia kuitenkin tarvitaan hankkeemme toteuttamiseksi. Tämän vuoksi muistopatsastoimikunta toivoo kaikkien eri puolilla maataamme olevien Suomussalmen taistelijoiden toimintaa yhteisen asiamme hyväksi. Kun toimikunnalla on tiedossa vain murtoosa näihin taisteluihin osallistuneiden nimistä, kehoitetaan kaikkia korpisotureita ottamaan yhteys toimikunnan sihteerin osoitteella Munkkiniemi, Perustie 15 A 13 tai paikalliseen toimikuntaan osoitteella eversti R. Hirva, Ylämylly.

Näin meillä on mahdollisuus toteuttaa yhteinen päämäärämme. Talvisodassa päämäärämme oli voitto ja sen saavutimme. Nyt meillä on päämääränämme muistopatsaan pystyttäminen Suomussalmelle ja jos jälleen toimimme yhdessä, niin saavutamme tämänkin päämäärämme.

Suomussalmen taistelujen Muistopatsastoimikunta.

leikkejä, kilpailuja omaisille, sekä tanssia ja elokuvaesityksiä. 28. 7. on kenttäjumalanpalvelus, jonka jälkeen paraati ohimarsseineen.

Joukko-osasto toivoo, että tätä tilaisuutta tutustua varuskuntaamme ja työskentelyymme täällä käyttäisivät mahdollisimman runsaasti niin omaiset kuin kutsutut kuntien ym. edustajat hyväkseen. Toivotamme kaikki edellä mainitut tänne tervetulleiksi.

Toimitus: päätoimittaja, yliluutn. Veikko Pekkarinen, toimitussihteerit piiritark. yliluutn. Erkki Rouhiainen ja toimittajat vänr. Erkki Luostarinen, kauppias, vääp. Arvi A. Lallukka, metsänhoitaja, vääp. Kaarlo Kettunen ja kauppias, vääp. Veikko Metsälä.
Julkaisija: Joensuun Reserviupseerikerho r.y.

**Hyvän
kahvin
ystäville
suosittelemme**

AAA-KAHVIA

Johannaa ★ Rositaa ★ Katriinaa
ja Koronaa

myyvät osuuskaupat:

<i>Jukolan Ok.</i>	<i>Ol. Kauppa-Sampo</i>
<i>Juuan Ok.</i>	<i>Ol. Yhteishyvä</i>
<i>Kiteen Ok.</i>	<i>Pielisjärven Ol.</i>
<i>Kuusjärven Ok.</i>	<i>Pohj.-Karjalan Ol.</i>
<i>Liperin Ok.</i>	<i>Polvijärven Ok.</i>
<i>Martonvaaran Ok.</i>	<i>Rääkkylän Ok.</i>

7. Divisioonan **KALPARISTIN**

JA SEN

PIENOISRISTIN

tilauksia otetaan edelleen
vastaan os.: Muistoristitoi-
mikunta, Joensuu, Ilvek-
senkatu 16. Kalparistin
hintaa on edelleen mk 900:—
kpl. Pienoisristin hinta on
1.000:— kpl. Postisiirtotilin
n:o Ku 63 301. Pienoisris-
tejä saa myös Koivula
Oy:stä Joensuussa.

Pohjois-Karjalan Reserviupseeri- ja Reservialiupeeriipiirin **MAANPUOLUSTUSJUHLA**

PIDETÄÄN OUTOKUMMUSSA SUN-
NUNTAINA KESÄKUUN 30 PÄIVÄNÄ
1957. JUHLAPUHUJANA JALKAVAEN-
KENRAALI K. A. TAPOLA. OHJEL-
MAAN SISÄLTYY JUMALANPALVE-
LUS, KUNNIAKÄYNTI SANKARIHAU-
DALLA JA JUHLA YHTEISKOULULLA.

Joensuu — 1957. Pohjois-Karjalan Kirjapaino-Oy.

OULUN YLIOPISTON KIRJASTO

1772061573